

**การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์
สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**

**Development of an Activity Package for Enhancing Creativity
in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies,
Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students**

ผู้วิจัย นางพัชรี จักรชุม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มารศรี กลางประพันธ์

(2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภูมิพงศ์ จอมหงษ์พิพัฒน์

Researcher : Mrs.Pacharee Jankchum; Thesis Advisors : (1) Asst. Prof. Dr. Marasri Klangprapan

(2) Asst. Prof. Dr. Bhumbhong Jomhongbhitbhat

บทคัดย่อ

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยกำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 2) ศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 4) ศึกษาเจตคติของผู้เรียนต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอุ่มหม้าประชาสรรค์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระพระพุทธศาสนา แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์และแบบวัดเจตคติของนักเรียนผลการวิจัยพบว่า

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ กล่าวคือมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 86.74/80.17

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับดี

ABSTRACT

The Development of an Activity Package for Enhancing Creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students was aimed at 1) developing the activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students, 2) investigating the efficiency of the developed according to the established criteria of 80/80, 3) comparing the students' achievements before and after they had studied through the developed activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students, 4) investigating the students' attitude towards the developed activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students. The subjects were 35 Mathayom Suksa 2 Students who were enrolling in the second semester of the 2007 academic year at Um-maopracahsan School. The instruments were the developed activity package, an achievement test, and the questionnaire used for surveying the students' attitude towards the developed activity package.

The study revealed the following results:

1. The developed activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students constructed by the researcher had an efficiency of 86.74/80.17.

2. After the students had learnt through the developed activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students, their achievement was statistically higher than that of before at .01 level of significance.

3. As a whole, the students' attitude towards the developed activity package for enhancing creativity in Buddhism Substance of the Strands of Social Studies, Religions and Cultures for Mathayom Suksa 2 Students was at the high level.

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบัน ได้ดำเนินการภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงทำให้มีการปฏิรูปการเรียนรู้ และการปฏิรูปทำให้คนได้เรียนรู้ได้พัฒนาความถนัด ตามศักยภาพหมดทุกคนทั่วประเทศ ให้ทุกคนได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี และมีการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี แล้วก็จัดกระบวนการเรียนรู้ให้เขาสรางนิสัยในการเรียนรู้ ให้เขาได้เรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ รู้จักคิดรู้จักวิเคราะห์รู้จักค้นพบคำตอบต่างๆ ด้วยตนเองการทำอย่างนี้จะสำเร็จได้หรือไม่อยู่ที่ครูเพราะว่าครู คือ ผู้มีหน้าที่จัดกระบวนการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดกระบวนการ

เรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นมา บทบาทของครูในอนาคต คือ การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน จึงจะเกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางและมีความหลากหลายจะต้องคำนึงถึงการรักษาวัฒนธรรมรักษาความเป็นไทยเอาไว้ให้ได้ด้วยหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 นั้นมีผลกระทบต่อคนไทยทุกคนโดยเฉพาะ ครูผู้สอน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ในแบบเดิมนั้น จะจัดการเรียนรู้ในลักษณะที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง(ทิศนา ชำแสง. 2548 : 113) ครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนบทบาทของตนเอง มาเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ถือผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้สอดคล้องและเป็นไปตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ที่ได้กำหนด

ไว้ฉะนั้น ครูผู้สอน จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอดความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนนำข้อมูลเหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 21)

ปัญหาของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 หรือไม่
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่
3. นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จะมีพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์เป็นอย่างไร
4. ผู้เรียนมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80

3. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. เพื่อศึกษาเจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. นักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน
3. เจตคติของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 อยู่ในระดับดี

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญดังนี้

1. ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

2. ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

3. ได้แนวทางการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 170 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่เลือกใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนอู่หม่าประชาสรรค์ จำนวน 1 ห้องเรียน คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 จำนวน 35 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียน

3. ระยะเวลาในการวิจัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550

4. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัย

4.1 ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2 ตัวแปรตาม

4.2.1 ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

4.2.3 เจตคติของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
2. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
4. แบบวัดเจตคติ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างและปรับปรุงได้ผ่านกระบวนการปรับปรุงพัฒนาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วมาทดลองกับกลุ่มทดลองภาคสนามตามขั้นตอน ดังนี้

1. ครูชี้แจงวิธีการใช้ชุดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจและดำเนินการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 35 คน
2. นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องที่ค้นพบจากการทดลองครั้งที่ 1 แล้วไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งไม่รวมเวลาในการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียนแล้วแนะนำวิธีการใช้ชุดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยเนื้อหา 20 ชุดกิจกรรมในแต่ละชุดกิจกรรมประกอบด้วยเนื้อหาบทเรียนใบงาน นักเรียนจะต้องศึกษาเนื้อหาในชุดกิจกรรมให้เข้าใจแล้ว จึงทำแบบฝึกหัด

โดยกำหนดให้นักเรียนศึกษาเนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 จนจบแล้วทำกิจกรรมตามใบงานในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เสร็จแล้วจึงศึกษาเนื้อหาในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ถัดไปแล้วทำแบบทดสอบประจำชุดกิจกรรมนั้น ทำเช่นนี้ตามลำดับจนครบ 20 ชุดกิจกรรม

3. เมื่อนักเรียนได้เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้จนครบทั้ง 20 ชุดกิจกรรมแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 100 ข้อ
4. ให้นักเรียนทำแบบวัดเจตคติที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
5. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบระหว่างเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนมาหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้สูตร E_1/E_2
6. นำคะแนนที่ได้จากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนไปคำนวณเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples)
7. นำข้อมูลที่ได้จากการทำแบบวัดเจตคติที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นดังนี้ คือ

1. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ 80/80
2. เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์แบบ t-test (Dependent Samples)

3. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบวัดเจตคติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 การหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบแต่ละข้อโดยใช้สูตร IOC หาค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

1.2 หาค่าความยากง่ายของแบบทดสอบรายข้อ

1.3 การหาค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบ

1.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สูตร KR20 ของ Kuder-Richardson (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 85-86)

1.5 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบวัดเจตคติต่อการเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

2.1 การหาค่าร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (arithmetic Mean)

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การวิเคราะห์ประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเกณฑ์ 80/80

4. สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน ใช้ t-test (Dependent-Samples)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์การประเมินคุณภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้ร้อยละของคะแนนเฉลี่ย

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังเรียนโดยใช้ t-test (Dependent Samples)

4. แบบสอบถามวัดเจตคติของนักเรียนที่มีต่อชุดจัดกิจกรรม โดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

จากการทดลองใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสรุปผลได้ดังนี้

1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์กล่าวคือมีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.74 /80.17

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนมีเจตคติต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมอยู่ในระดับ ดี

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นพบว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ 86.74/80.17 หมายความว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพด้านกระบวนการทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 86.74 และมีประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเฉลี่ย ร้อยละ 80.17 สรุปได้ว่าชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 สอดคล้องกับการวิจัยของ ศิริวรรณ ชาวตร (2549 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษากาการใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอลาสเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งพบว่านักเรียนมีความสามารถในการเรียนรู้วิทยาศาสตร์สูงขึ้น

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาออกแบบสื่อและการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับธรรมชาติเนื้อหาวิชาซึ่งเป็นส่วนในการกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาบทเรียนและสอดคล้องกับบุญเกื้อควรหาเวช (2542 : 102) กล่าวว่า ชุดการสอนเป็นสื่อการเรียนชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นชุดของสื่อประสม ที่จัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียน ตามหัวข้อเนื้อหา และประสงค์ ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนจากชุดการเรียนเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่งที่เป็นลักษณะของสื่อประสมร่วมกันเพื่อให้ผู้เรียนสามารถรับความรู้ที่ต้องการหรือจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ได้ โดยจัดขึ้นสำหรับหน่วยการเรียน ตามหัวข้อเนื้อหาและประสงค์ ของแต่ละหน่วยที่ต้องการ จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เอาจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ บรรจุในกล่อง ซองหรือกระเป๋าชุดการเรียนประกอบด้วยเนื้อหาสาระ บัตรคำสั่ง/ใบงาน ในการทำกิจกรรม วัสดุอุปกรณ์ เอกสาร/ใบความรู้ เครื่องมือ หรือสื่อจำเป็นสำหรับกิจกรรมต่าง ๆ รวมทั้งแบบวัดผลประเมินการเรียนรู้

3. ผลการวิเคราะห์เจตคติของนักเรียน พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์สาระพระพุทธศาสนา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีเจตคติโดยรวมอยู่ในระดับดี กล่าวคือเจตคติต่อครูผู้สอนด้านความรู้หรือความเชี่ยวชาญด้านความรู้สึก ด้านพฤติกรรม หรือการสดงออกโดยรวมอยู่ในระดับดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร งานวิจัยต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบเป็นแนวทางในการพัฒนาวัตกรรมในการจัดทำชุดกิจกรรมในครั้งนี้ และผู้วิจัยได้เลือกกิจกรรมที่ใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมที่หลากหลายทำให้นักเรียนเรียนรู้และสนุกสนานในขณะที่เรียนจึงส่งผลทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นและมีความสุขสนุกสนานในขณะที่ทำกิจกรรม

บรรณานุกรม

- ทิศนา แคมมณี และคณะ. ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- บุญเกื้อ คอรรหาเวช. นวัตกรรมการศึกษา (เอกสารประกอบคำสอน). พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.
- _____. นวัตกรรมการศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.
- _____. นวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : เอสอาร์พรีนติ้ง, 2542.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 5. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2545.
- เผชิญ กิจระการ. "การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1/E2)," วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. 7(1) : 49-50 ; กรกฎาคม 2544.
- วิชาการ, กรม. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : สำนักงานปฏิรูปการศึกษา, 2545.
- ศิริวรรณ ชาวดร. การใช้ชุดกิจกรรมเทคนิคแอสลาส เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2549.
- สมนึก ภัททิยธานี. การวัดผลการเรียน. มหาสารคาม : ภาควิชาการวัดผลและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2541.